

A travers l' autre

LES MYBALÉS / LEZARTS URBAINS

Briljante dans met een slechte saus

Pieter T'Jonck
Gezien op 06 augustus 2019
Atheneum Oostende
TAZ#19

‘Les mybalés’, dat zijn de Congolees-Brusselse tweelingzussen Doris en Nathalie Bokongo Nkumu. Ze sleepten op de competitie ‘Jong Werk’ op TAZ#19 de ‘residentieprijs’ van de Grote Post in de wacht voor ‘A travers l’ autre’. Wat hun briljante house dans aangaat: meer dan terecht. Maar dramaturgisch is dit stuk een zwaktebod.

16 AUGUSTUS 2019

Als je de zaal binnenkomt hangt er een dichte mist van rookmachines. Je kan je hier in de vochtige ondergrond van een tropisch regenwoud wanen. Op het podium verschijnt een zwarte vrouw. Ze draagt een nauw aansluitende broek en een strak rond haar lijf spannende, licht vleeskleurige body met hoge kraag en lange mouwen. Het kostuum onderstreept haar krachtige vormen, maar verbergt haar huid. Waarom? Het wordt nooit duidelijk.

Met haar armen maakt ze vaag bezwerende, plechtige gebaren, tot er plots elektriciteit door haar lichaam lijkt te lopen. Haar bekken schudt, ze siddert en schokt. Het is wonderlijk hoe ze die stuiptrekkingen zo met een vingerknip kan oproepen.

Een tweede vrouw komt erbij. Op een rozige band rond haar middel is ze het sprekende evenbeeld van de andere, in uiterlijk en kledij. En ook deze vrouw demonstreert een ongewone versatiliteit, als een echo van haar tegenspeelster.

Al snel weerklinkt een stem die het heeft over tweelingen. ‘On dit chez nous que les jumeaux portent malheur’. Een poëtische tekst, van een moeder die zich de geboorte van haar kinderen, en alle bijhorende angsten en vragen, herinnert. Ze vreesde immers voor het leven van haar baby’s, als iedereen ze als onheilsbrengers zou zien.

Net dan begint in mijn achterhoofd een stem te protesteren. Volgens wat ik las over dit duo is deze voorstelling, na ‘Illusion’, hun tweede stuk dat rond het tweeling zijn draait. Is dat dan zo wereldschokkend? Je moet trouwens al stevig uit de hoek komen om daar artistiek nog potten mee te breken, na al wat daar

ooit al over geschreven werd.

Zeggen dat het je ‘identiteit’ bepaalt is evenmin een goede reden. Theater gaat niet over identiteit, maar is een begeesterd spel, zeker in het geval van dans. Als dat niet zo was zou je alleen nog een podium op kunnen als er iets (fysiek) aanwijsbaar ‘scheelt’ aan je. Onzin toch?

En dan dat gedoe over ‘chez nous’ in Congo . Het klinkt soms haast als een karikatuur van de animistische Afrikaanse cultuur. De zwijmelende elektronische muziek, af en toe gelardeerd met een vleugje tam tam doet er nog een schepje bovenop.

Dit zijn toch gewoon twee vrouwen uit Brussel? Afkomstig uit Congo, maar wat dan nog? Dat betekent toch niet dat ze voor eeuwig doordrenkt zijn van de geuren en gedachten van dat land? Kan je je voorstellen dat men een witte Brusselaar zo zou vereenzelvigen met het bijgeloof van zijn dorp van herkomst? Dat men de brompot en trekzak weer zou bovenhalen? Dat zou toch niemand accepteren. Waarom hier dan wel? Dat zou je wel willen weten. Maar daar is een dansvoorstelling dan weer niet het geëigende medium voor.

Die lastige vragen blijven lang zeuren, maar het pleit voor de zussen dat ze die toch verjagen met hun briljante dans, soms flitsend scherp, dan weer traag en gloedvol. Hun spel van toenadering en verwijdering geeft steeds weer blijk van een perfect aanvoelen van de ruimte rond en tussen hen.

House en hip hop is de taal die ze hanteren, maar ze zetten die voortdurend naar hun hand in schitterende duetten. Zelfs de roze band van de tweede zus, die voorspelbaar genoeg ingezet wordt als een soort navelstreng, kan het kijkplezier niet echt drukken.

Helaas blijven de slappe muziek en de dubieuze dramaturgie als een te vette saus de heerlijke smaak van de dans nog verschillende keren verknoeien. Te ergerlijk voor woorden.

Toch brengt dat euvel iets aan het licht. Zou het kunnen dat ‘Les Mybalés’ denken dat zo’n vette dramaturgische saus hoort bij een voorstelling op West-Europese podia? Wie de geplogenheden ervan niet met de paplepel meekreeg, zou inderdaad die indruk kunnen krijgen. Als je dan, zoals deze zussen, de sprong waagt van de straat naar dat podium, geloof je wellicht dat zo’n saus moet. Maar dat pakt verkeerd uit: de saus verknoeit de bijzondere smaak van het basis-ingrediënt.

Dat is alvast stof tot nadenken voor de theaters zelf. Hoe komt het dat ‘buitenstaanders’ hen zo percipiëren? Wat valt daar aan te doen? Ondertussen zouden Les Mybalés in elk geval beter vertrouwen op wat ze zelf in te brengen hebben. Dat is meer dan genoeg.